

1. Aivazovski, denizcilik üzerine yoğunlaşan Rus romantik ressamlarından. *Dalga* adlı tablosu, Rus Devlet Müzesinde sergilenmektedir. Üç metre beş metrelik devasa boyutlarıyla insanı adeta dalgaların içine çeker. 6000'den fazla resim yapan Aivazovsky, sanat tarihinin en üretken ressamlarından biri olarak bilinir. Rus yazar Anton Çehov'un "Aivazovski'nin fırçasına layık!" sözü, Rusya'da güzel şeyleri tarif etmek için kullanılır hâle gelmiştir.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
B) Benzetmeye yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Örnekleme başvurulmuştur.
E) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.

2. Bu ikisi kahvede oyuna oturunca, megafonla bütün esnafa haber verir kahveci, sandalyeyi kapan masanın çevresine halkalanır, seven de sevmeyen de inadına ayran veya soda içer. Paşa, eli kötüyse çaya devam eder; kâğıtları da kalabalığa yeni eklenen kişinin suratına çarpıyormuş gibi, yumruğunu masaya sertçe vurarak atar. Eli iyiyse, kafasını kaldırıp orada olmayanları arar. Sanki görecekmış gibi iyice sündürüp boynunu, kahvenin dışına, müşterisini şıkırtılı bir uykunun cılız kollarına bırakan suratsız berberin çamaşır yıkanmış evi andıran, önünde havluların kurutulduğu dükkanına, kimselerin uğramadığı tozlanmış bir müzeye benzeyen radyocunun loş basamaklarına, sürükleyici kokular yayan pastanenin aydınlık vitrinine bakıyormuş gibi yapar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Açıklama - betimleme
B) Tartışma - örnekleme
C) Açıklama - öyküleme
D) Karşılaştırma - tartışma
E) Öyküleme - betimleme

3. Alzaymır hastalığında beyinde zedelene bölge hipokampusdur. Yıllardır yapılan araştırmalar onun stres hormonları yüzünden zarar görebileceğini gösteriyor. Bilimsel literatür, yıllarca ağır klinik depresyona maruz kalan insanlarda yüksek stres hormonu ve hidrokortizon seviyeleri bulunduğunu dolayısıyla da hipokampuslarında büzülme gerçekleştiğini ortaya koyuyor. Bu durum şaşmaz biçimde gösteriyor ki depresyon ne kadar uzun sürerse büzülme de o kadar fazla oluyor. Böylelikle beynimizin bazı yerlerinin diğerlerinden daha hızlı yaşlandığı, hasar gördüğü ortaya çıkıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma
B) Saptama
C) Koşul-sonuç ifadesi
D) Tartışma
E) Sebep-sonuç içeren ifadeler

4. Burdur Gölü; yağışlar, mevsimlik ve sürekli akarsular ile yer altı sularından beslenen tektonik kökenli bir kapalı havza gölüdür. Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından yedinci en büyük, tuzlu göller arasında ise üçüncü büyük gölüdür. Havzada tarımsal sulama ve gölü besleyen akarsular üzerine yapılan barajlar ve yer altı su kaynaklarına açılan kuyulardan dolayı gölü besleyen sular göle ulaşmıyor. Yıllık toplam yağış miktarı ortalamasında bir düşüş olmamasına rağmen yüzey ve yer altı suları kullanımı gölün 1987'den beri sürekli su kaybetmesine yol açıyor. Buna rağmen göl ve gölün su toplama havzası, nesli tehlike altında olan 24 kuş, 4 balık ve 2 kelebek türüne ev sahipliği yapıyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Terimlere yer verilmiştir.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) İzenim kazandırma amaçlanmıştır.
D) Aşamalı bir durumdan söz edilmiştir.
E) Sayısal veriler kullanılmıştır.

PARAGRAF

5. Duygusal hafıza ve duygusal tepkilerin oluşmasında çok önemli bir role sahip olan ve beynin her iki tarafında bulunan amigdala; kişinin öfke, şiddet, endişe, kaygı ya da korku gibi duygularını yönetir. Amigdala, kişilerin tehdit olarak algılayabileceği potansiyel durumları değerlendirir; savaşma, kendini savunma veya kaçma gibi hayatta kalmasını sağlayan reflekslerinin tetiklenmesini sağlar. Amigdala aynı zamanda hatıralar ile o anda hissedilen duygular arasında ilişki kurar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
B) Tanımlama
C) Tanık gösterme
D) Tartışma
E) Betimleme

6. "Aslında yalnızca çocukluğun memleketi vardır." der Roland Barthes. Günlerin birbirini tekrar ettiği karantina günlerinde zamanla ilişkimizin de hızlı bir biçimde değiştiğine tanık oluyoruz. Karantinayı memleketten uzakta Amerika'da deneyimliyorum ve geçen gün dışarının çekiciliğine dayanamayarak çıktığım kısa yürüyüşte sadece güneşin yeniden parlaması mutlu olmama yetiyor. Çocukluktaki gibi. Çayıra varmadan yolun sonundan sola saptığımda upuzun yolun sonunda yeşil bir ağaç kümesi sonsuza doğru uzanıyor. İnsanın önünde açılan sonsuzluğu görmesi için sınır gerekmiyormuş demek ki, diye geçiriyorum içimden.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öyküleme
B) Betimleme
C) Doğrudan anlatım
D) Dolaylı anlatım
E) Tanık gösterme

7. Türklerde ilk ulusal alfabeyi kullananlar Göktürkler olsa da ilk kitap basımını yapan ve ilk kütüphaneleri kuranlar Uygurlardır. Uygurca yazılmış bir tıp kitabı bulunmuştur. Bu eserde körlük, göze pus inmesi, baş ağrısı, kulak ve deri hastalığı gibi birçok hastalık hakkında bilgi bulunmaktadır. Dokumacılıkta, mimaride ve çinicilikte gelişmişlerdir. Mezarların etrafına diktikleri taş olan balballar, heykelcilikte çok gelişmiş olduklarını gösterir. Duvar resimleri, vitray ve fresk sanatı Uygurlarda başlamıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Öyküleme
B) Tartışma
C) Betimleme
D) Örneklem
E) Tanımlama

8. Sanatçılar; bilim insanlarıyla, haber kuruluşlarıyla ve iklim değişikliğinden etkilenen insanlarla birlikte çalışıp iklim değişikliği verileri topluyor. Bu verileri doğadan toplayıp bunlardan bir anlatı oluşturan ve bunları notaya döküp müzikal bir kompozisyon yaratan sanatçılar, iklim değişikliğinin hikâyesini, senfoni formunda dinlememize olanak sağlıyor. İklim senfonisi, ölen gezegenimizin ve insanlığın geçici varlığının çıkardığı ses. Araştırmanın temelindeki veriler; yiyeceğe erişimden, göçlerden, karbondioksit oranından ve benzeri birçok göstergeden alınıyor. Bu; bilimi, sanatı ve gazeteciliği harmanlayan yeni bir deneme. Sanatçılar, özellikle de sınırlardan kurtulmak için sesi ve müziği tercih ettiklerini söylüyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Dolaylı anlatıma
B) Doğadan insana aktarmaya
C) Terimlere
D) Açıklayıcı anlatıma
E) Kişileştirmeye

9. Osman Bey bir süre gittikten sonra akıl almaz bir orman denizinin içinde buldu kendini. Orman öyle sık öyle bilinmedik, şaşırtıcı ağaçlarla kaplıydı ki insana korku ve kasvet veriyordu. Orman deyip geçmemeliydi; sessiz gibi görünse de değişikendi, oynaktı. Kendine göre dili vardı. İnişini, çıkışını, su yeşili gölgelerini, kendine özgü işaretlerini bilmek, tanımak gerekti. Osman Bey simsiyah ormanın içinde atıyla yol alırken bir an hep aynı yerde dönüp durduğunu görünce şaşırdı. Zala'ya sordu:

"Az önce biz bu ağaçların altından geçmemiş miydik?"

"Bilmem. Bana da öyle geliyor."

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaya dayalı bir anlatımı vardır.
B) İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.
C) Karşıt ifadelerle yer verilmiştir.
D) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
E) Fantastik bir anlatıma sahiptir.

1. James Joyce, "Hayal gücü, bir hafıza işidir." demiştir. James Joyce haklı. Hayal gücü denilen şey bağlamdan yoksun tek taraflı hafıza işidir. Bir bağlamı olmayan çok sayıda görüntü ve anı, aklın çekmecesinde toplanır. Anlamsal olarak çelişkili bir ifade gibi gelebilir ama "etkili şekilde bir araya getirilmiş bağlamı olmayan hafıza", kendine özgü bir sezgiye sahiptir ve öngörü taşır hâle gelir. Beynimin içindeki dolapta toplanmış bilgiler, başka şeylerle değiştirilemeyecek kadar değerli bir servettir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeden yararlanılmıştır.
- B) Bir kavram tanımlanmıştır.
- C) Kişileştirme kullanılmıştır.
- D) Deyimlerden yararlanılmıştır.
- E) Tanık göstermeye başvurulmuştur.

2. Biz insanlar, tümüyle aciz hâlde doğarız. Yürüyene kadar bir yıl geçer; biçimlenmiş düşünceleri dile dökene kadar kabaca iki yıl, başımızın çaresine bakar hâle gelene kadar da birçok yıl daha... Hayatta kalmak için çevremizdeki insanlara ihtiyaç duyarız. Şimdi bir de memelilerin çoğu için geçerli duruma bakalım: Söz gelimi yunuslar, daha doğumda yüzmeye başlarlar; zürafalar ayakta durmayı saatler içinde öğrenirler, bir zebra yavrusu da doğumu izleyen kırk beş dakika içinde koşabilir. Hayvanlar âlemi içindeki akrabalarının doğumdan kısa süre sonra kazandıkları bu bağımsızlık oldukça çarpıcıdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Örnekleme
- B) Karşılaştırma
- C) Neden-sonuç ilişkisi
- D) Amaç-sonuç ilişkisi
- E) Aşamalı durum

3. 1974'te Dünya Gıda Konferansı'nda "gıda güvencesi" terimi ilk defa kullanıldı. Gıda güvencesinin dünya gıda kaynaklarının yeterli, besleyici, çeşitli, dengeli ve makul fiyatlı olacak şekilde mevcut olabilmesi, üretimin ve fiyatlardaki dalgalanmaların kontrol edilmesi ve herkese eşit şekilde ulaştırılabilmesi olduğu söylendi. Gıda güvencesi, gıdanın bulunabilmesinin ve bireylerin buna erişebilme gücünün bir ölçüsüdür. Bu güvenceye sahip olanlar, açlık içinde veya açlık korkusuyla yaşamazlar. Gıdaya ulaşım sıkıntısı sadece bugün değil binlerce yıl öncesinde bile bir endişe kaynağı olmuş, Antik Mısır'da ve Çin'de yöneticiler, kıtlık korkusuyla depolarda yiyecek istiflemişlerdir. Zaman zaman gıdaya erişim, siyasi ve ekonomik baskı aracı olarak kullanılmış, bunu engellemek için 1996 Dünya Gıda Güvenliği Zirvesi'nde karar alınmıştır. Böyle olduğu hâlde 2011-2013 yılları arasında yaklaşık 842 milyon insan açlık çekmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Betimleme
- B) Sayısal verilerden yararlanma
- C) Dolaylı anlatım
- D) Karşılaştırma
- E) Tanımlama

4. Denizatlarının üreme süreçleri çok ilgi çekicidir. Erkek hamileliğinin görüldüğü tek tür olarak bilinirler. Erkek denizatının kuluçka kesesinde 2 ile 3 hafta arası büyüyen yavrular, doğumdan sonra babalarını göremezler çünkü erkeğin görevi doğumla beraber sonlanmış olur. Denizatlarının ilginç bir başka özelliği ise bukalemun gibi renk değiştirebilmeleridir. Onların yaptığı gibi kendilerini korumak için buldukları ortamın renklerine dönüşerek saklanan bu hayvanların ömrü 4-5 yıl kadardır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Benzetme, tanımlama, karşılaştırma
- B) Açıklama, karşılaştırma, öyküleme
- C) Tartışma, açıklama, sayısal veri kullanma
- D) Sayısal veri kullanma, tanımlama, açıklama
- E) Açıklama, benzetme, karşılaştırma

PARAGRAF

5. Rukiye, çadırın hemen arkasında kurduğu kazanda kirli çamaşırları kaynatıyor, kazanın yanına koyduğu leğenlerde de yıkayıp duruluyordu. Bu sırada sarı binaların arkasından kesik kesik bir keçi sesi duyuldu. Kadınlar, merakla sesin geldiği yöne baktı. İsmail, Faden ninenin sabahtan beri ortalıkta görünmeyen yaşlı keçisini ipinden tutmuş çadırın önüne doğru sürüklüyordu. Keçiyi çeke çeke Faden ninenin ayaklarının dibine kadar getirmeyi başardı. Ondan minnet bekleyen bir sesle "Kız, Sarıkeçili! Sen beni sevmezsin ama komşu komşunun külüne muhtaçtır, görüyor musun gene ben buldum geldim keçini." dedi. Faden nine yüzünü buruşturdu, İsmail'in elinden hışımla aldığı ipi, öfkeyle salladı:

"Senin külün de lazım değil, yüzün de!"

"Kızım sana iyi desem olmuyor, kötü desem olmuyor. N'etcem ben seni?"

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öyküleyici anlatım
B) Betimleyici anlatım
C) Tartışmacı anlatım
D) İzlenim kazandırıcı anlatım
E) Söyleşmeye bağlı anlatım
6. İskandinav ülkelerine seyahat etmek, her zaman hayallerimi süsleyen bir şeydi. Bu hayalimi gerçekleştirmek için bu yazın iyi bir fırsat olduğunu düşündüm. Danimarka'ya uçak biletimi aldıktan sonra bir an bu küçük İskandinav ülkesi ile ilgili çağrışımlar zihnime üşüştü. Vikinglerin diyarı, Tarkan'ın "Viking Kanı" filmi, Fenerbahçe'nin Danimarkalı oyuncularını Nielsen, Högh ve Kjaer, 1992 Avrupa Kupası, Kopenhag kriterleri, çocukluğumuzda izlediğim "Danimarkalı Gelin" filmi, dünyanın en mutlu ülkesi ve daha pek çoğu... Seyahat tarihim belli olunca kendimi geziye zihnen iyice hazırlayayım diye yoğun bir şekilde Danimarka ile ilgili bilgi edinmeye başladım. "Gezmek, yaşamaktır." demiş Danimarkalı H.C. Andersen. O zaman biraz yaşayalım, diyerek yollara düştüm.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öykülemeden yararlanma
B) Kişileştirmeye başvurma
C) Eksiltili cümleye yer verme
D) Mecaz anlamlı kelimeler kullanma
E) Amaç bildiren cümle kullanma

7. Yazarken heyecanlıyım. Zamanlar arasında gezinirken zamanı unutuyor, geçici bir şizofreniye düşüyorum. Sezgileri güçlü başka biri yönetiyor sanki yazıyla ilişkimi. Bu öteki, metnin kendisi. Onun aklımdan yansıyan tutarlılığı, yazıya dönüşmüş duygu ve düşüncelerimin kendi yolunu açma gücü. Beni sürekli şaşırtan, güldürüp ağlatan, sabır ve çalıskanlığımı pekiştiren bu ikinci ben, belleğimin karanlık labirentlerinde saklı. Benim unutma eğilimimle onun hatırlama merakı uzlaşmasa da birlikte yol alıyoruz.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
B) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
C) Karşıt kavramlar kullanılmıştır.
D) Tanımlamadan yararlanılmıştır.
E) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.

www.dizgiKitap.com

Bize Destek Olmak İçin Bu Notların Kitap Halini Satın Alabilirsiniz.

8. Günümüz modern bireyin en belirgin özelliği pasif olması ve hiçbir çatışmaya girmeden piyasa değerleriyle mümkün olduğu kadar özdeşleşmeye çalışması ve sadece tüketici durumunda olması. Modern dünyanın bireyleri çok fazla yiyor, çok fazla spor yapıyor, çok fazla geziyor, çok fazla alışveriş yapıyor; her şeyi tüketiyor, yutuyor ve yok ediyor. Tüketmediği zamanını da ticaret yaparak geçiriyor. Onun aşırı iştahından hiçbir şey kurtulamıyor. Dünya, yalnızca bekleyen ve hiç tatmin olmayan bir bebeğe dönüşmüş olan modern birey için dev bir meme artık.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Dolaylı anlatım
B) Saptama
C) Sayıp dökme
D) Benzetme
E) Eleştirme